

๗ ๖๔

ที่ ยธ ๐๔๐๔/ ๕๕๘๓

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง การเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๕๖๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ  
๒. รายงานสรุปสาระสำคัญของกระบวนการจัดทำรายงานประเทศตาม พันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ จำนวน ๑๐๐ เล่ม  
๓. รายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ จำนวน ๑๐๐ เล่ม

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องการเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่จะเสนอดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

#### ๑. เรื่องเดิม

##### ๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) เป็นหนึ่งในสนธิสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรับรองโดยข้อสมัชชาสหประชาชาติที่ ๒๒๐๐A (XXI) เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๙ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๑๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีผลผูกพันประเทศภาคีสมาชิกให้เคารพต่อสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของปัจเจกชน เช่น สิทธิในชีวิต สิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้งและสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ฯลฯ เป็นต้น

๑.๑.๒ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๕ อนุมัติในหลักการ ให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ต่อมาประเทศไทยได้ยื่นภาคยานุวัติสารต่อเลขาธิการสหประชาชาติเพื่อเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ โดยไม่ได้ตั้งข้อสงวนไว้แต่อย่างใด ปัจจุบันมีประเทศที่ลงนามแล้วจำนวน ๗๔ ประเทศ และเป็นภาคีสัญญฉบับนี้แล้ว ๑๖๘ ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

๑.๑.๓ ทั้งนี้ ภายหลังการเป็นภาคีกติกาฯ ข้อบทที่ ๔๐ ของกติกาฯ กำหนดพันธกรณีให้รัฐภาคีต้องจัดทำรายงานว่าด้วยมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสิทธิตามกติกาฯ เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำ ICCPR (Human Rights Committee: HRC) เป็นระยะๆ โดยรัฐภาคีจะต้องส่งรายงานผลการดำเนินงาน ฉบับแรก (Initial Report) ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่กติกาฯ มีผลบังคับใช้ และจะต้องส่งรายงานฉบับต่อไป (Periodic Report) ตามที่คณะกรรมการฯ ร้องขอ

๑.๑.๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำ ICCPR (Human Rights Committee: HRC) เป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามข้อบทที่ ๒๘ ภายใต้ ICCPR ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๘ คน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประเทศภาคีสมาชิก ทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานการดำเนินการของรัฐบาลตามที่กำหนดไว้ในกติกาฯ

๑.๑.๕ การเสนอรายงานดังกล่าว ถือเป็นโอกาสอันดีที่รัฐภาคีจะได้นำเสนอการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองภายในประเทศ เพื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองจะได้พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องกับกติกาฯ มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเน้นย้ำเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นของรัฐบาลไทยที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในกติกาฯ

๑.๑.๖ ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ส่งรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับแรก (Initial Report) ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองแล้วเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๗

## ๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๕ อนุมัติในหลักการ ให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

๑.๒.๒ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ดังนี้

๑) เห็นชอบร่างคำแถลงตีความ (Interpretative declarations) ของไทยตามแนวทางที่คณะกรรมการประสานงานการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำภาคยานุวัติสารการเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๐๙ เพื่อมอบให้เลขาธิการสหประชาชาติต่อไป โดยมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐

๒) มอบให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นแกนกลางในการจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๑.๒.๓ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ ดังนี้

๑) รับทราบเรื่องการนำเสนอรายงานประเทศของไทยเรื่องการปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ฉบับแรก) ในการประชุมสมัยที่ ๘๔ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๒) มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้ประสานงานในการจัดทำรายงานฯ ดังกล่าวในครั้งต่อไป

### ๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ ในระยะเวลาที่ผ่านมา กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับภาคประชาชน ภาคราชการ และนักวิชาการในการจัดทำรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ (Periodic Report) เพื่อให้รายงานประเทศ ฯ ประกอบด้วยข้อมูลของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๓.๒ กระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๔๐๔/๕๓๙๕ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เรื่องการเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒

๑.๓.๓ อย่างไรก็ตาม ตามหนังสือที่อ้างถึง พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๖ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ทางสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงส่งเรื่องดังกล่าวคืน และหากประสงค์จะเสนออีกครั้งเมื่อคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน

### ๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของพันธกรณีที่รัฐบาลไทยได้ลงนามผูกพันไว้กับองค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือ ที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

### ๓. สารสำคัญ

๓.๑ รายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ มีกรอบระยะเวลาอยู่ในช่วงปีปฏิทิน ระหว่าง พ.ศ.๒๕๔๘-๒๕๕๑ อย่างไรก็ตาม หลังจากกระยะเวลาดังกล่าว หากมีพัฒนาการด้านกรอบนโยบายและกฎหมายที่สำคัญก็จะระบุเพิ่มเติมไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้ข้อมูลด้านพัฒนาการและความก้าวหน้าในเรื่องสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง มีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันที่สุด และได้ยึดถือแนวทางสำหรับการจัดทำรายงานของรัฐภาคีตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองขององค์การสหประชาชาติ(CCPR/C/66/GUI/REV.2) ซึ่งรายงานประเทศฯ ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ บทนำ ส่วนที่ ๒ รายงานสถานการณ์สิทธิพลเมือง

และสิทธิทางการเมืองของประเทศไทยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ส่วนที่ ๓ ความก้าวหน้าทางด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประเทศไทยโดยเรียงตามข้อบทที่ ๑-๒๗ ของกติกาฯ และส่วนที่ ๔ การวิเคราะห์แนวโน้มและแนวทางการพัฒนาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๓.๒ บัดนี้ การจัดทำรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ (ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งจะเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

#### ๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าการเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ เป็นการเน้นย้ำเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นของรัฐบาลไทยที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในกติกาฯ ซึ่งจะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทย จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๔.๑ ให้ความเห็นชอบต่อการเสนอรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ฉบับที่ ๒ ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๔.๒ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศ ดำเนินการจัดส่งรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ฉบับที่ ๒ ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. คัมภีร์

(ไพบุลย์ คัมภีร์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๕๑-๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๔๖๗๕-๖

E-mail bunphada.a@rlpd.go.th